

GŁOS Z NAD PREGOŁY

Nr 7 (96) lipiec 2004

PISMO WSPÓLNOTY KULTURY POLSKIEJ W KALININGRADZIE
ukazuje się od XI 1995 r.

Atlas Polonii świata "Z Polski my Ród"

Ambitnego zadania, opracowania atlasu Polonii świata, podjął się zespół ekspertów z Ośrodka Badań i Studiów Polonijnych Uniwersytetu Szczecińskiego kierowany przez wybitnego historyka prof. dr. Wiesława Wróblewskiego.

Atlas "Z Polski my Ród", adresowany do Rodaków w kraju i za granicą, poświęcony zostanie zobrazowaniu dokonania kilkunastu pokoleń Polskiej Emigracji w okresie od średniowiecza do współczesności. Na ponad 50 mapach ukazane zostaną m.in. kierunki wędrówek Polaków oraz miejsca ich osiedlenia. Czytelnicy znajdą tam też informacje dotyczące formowania i działalności jednostek Wojska Polskiego walczących "Za naszą i waszą wolność" w krajach Europy i Ameryki Północnej oraz pracy duszpasterstwa polonijnego.

Ukazane zostaną, funkcjonujące dawniej i obecnie, polonijne ośrodki oraz stowarzyszenia polityczno-społeczne. Na mapach umiejscowione będą też polonijne muzea, zbiory pamiątek narodowych oraz biblioteki. Przedstawione zostaną również osiągnięcia polonijnej oświaty: uczelnie ważne dla historii i współczesności Polonii, szkoły polskie oraz polonijne placówki naukowe.

Atlas "Z Polski my Ród" podzielony zostanie na dziesięć działów. Dział pierwszy opisywał będzie materialną oraz duchową obecność Polaków w średniowiecznej Europie. Dział drugi przedstawi migracje Polaków po upadku I Rzeczypospolitej. Kolejna część atlasu poświęcona zostanie migracjom Polaków po powstaniach narodowych XIX w. Dział czwarty zawierał będzie informacje o przymusowych przesiedleniach Polaków w XIX w. W dziale piątym znajdą się informacje o Polakach na obczyźnie w okresie I wojny światowej. W dziale szóstym znajdują się informacje na temat migracji Polaków w okresie II Rzeczypospolitej. Kolejna część ukazuje przemieszczenia Polaków w okresie II Wojny Światowej. W następnym dziale ukazały się dane ukazujące migracje Polaków po 1945 r. Dział dziewiąty poświęcony zostanie współczesnej Polonii na świecie, a dziesiąty duszpasterstwu polonijnemu.

W atlasie znajdują się nie tylko mapy. Każdy dział posiadał będzie szerokie opisy w języku polski wspólnie z angielskim, niemieckim, hiszpańskim oraz rosyjskim, którym towarzyszyły będą m.in. biografie najważniejszych postaci Polonii w poszczególnych krajach. Znajdzie się też bogaty zestaw ikonografii, którą tworzyły będą fotografie znanych postaci, siedzib, muzeów, pomników, cmentarzy, zabytków, pamiątek narodowych, szkół itp.. Nie zabraknie też miejsca na ukazanie symboliki organizacji polonijnych: klubów, zespołów, placówek, instytucji, stowarzyszeń itp.

Wszystkich Państwa serdecznie zapraszamy do współpracy. Niezbędne do opracowania naszego ATLASU będą następujące materiały:

- wykazy skupisk Polonii w poszczególnych państwach i miastach;
- wykazy (nazwy) funkcjonujących ośrodków, związków, stowarzyszeń polityczno-społecznych organizacji polonijnych (w poszczególnych krajach i miastach);
- spisy muzeów, zbiorów pamiątek narodowych, bibliotek w krajach (podstawowe dane o tych placówkach);
- wykazy uczelni, szkół polskich, placówek naukowych (podstawowe dane o tych placówkach);
- wykazy miejsc polskiej pamięci

- narodowej (nekropolie, pomniki);
- spisy polonijnych ośrodków kultury religijnej (kościół, zakony, cmentarze);
- wykazy domów kultury, klubów, polonijnych zespołów artystycznych (podstawowe dane o tych placówkach);
- spisy polonijnych klubów sportowych (podstawowe dane);
- biografie - personalia (zdjęcia, dane dotyczące najważniejszych postaci Polonii, które odegrały i odgrywają w jej działaniu ważną rolę w poszczególnych krajach);
- ikonografia polonijna (zdjęcia postaci, siedzib, muzeów, pomników, cmentarzy, zabytków różnego typu, pamiątek narodowych, szkół itp. z ich podstawowymi opisami);
- symbolika organizacji (klubów, zespołów, placówek, instytucji, stowarzyszeń itp.) polonijnych (historyczna i aktualna);
- wykazy wydawnictw polonijnych (nazwy wydawnictw, prasy, periodyków), miejsca siedzib, tytuły, podstawowe dane,
- bibliografia wydawnictw polonijnych i o Polonii.

Liczymy bardzo na pomoc wszystkich organizacji polonijnych na całym świecie. Zależy nam na każdej informacji, zdjęciu czy dokumencie, który będziemy mogli wykorzystać w naszej pracy, a który uznacie Państwo za ważny.

Najlepiej kontaktować się z nami elektronicznie:

leszek.watrobki@univ.szczecin.pl
lub pisząc na adres: ATLAS POLONII, Ośrodek Badań i Studiów Polonijnych Uniwersytetu Szczecińskiego, al. Jedności Narodowej 22a, 70-453 Szczecin, tel/fax 91/444 1150.

Leszek Wątróbski

sekretarz Rady Programowej Ośrodka Studiów i Badań Polonijnych US w Szczecinie.

Dzień Miasta 2004

Co roku na początku lipca Kaliningrad świętuje Dzień Miasta.

W tym roku **3 lipca** zorganizowana przez władze miasta impreza odbywała się na wyspie przy Katedrze. Właśnie tam naszą Wspólnotę po raz pierwszy ogłoszono Lokalną Polską Narodowościowo-Kulturalną Autonomią miasta Kaliningrad, pt. „Polonia”, która występowała tam na równi z innymi mniejszościami. Polonia otrzymała namiot do prezentowania polskich tradycji. Przydzielono nam 3 tys. rubli, za które kupiliśmy poczęstunki:

3 lipca o godz. 9.00 przyjechaliśmy na miejsce, żeby otrzymać nasz namiot i wyładować produkty. Ale okazało się, że pani Helena Simonenko już odebrała namiot! O 9.15 było już wielu członków naszej Polonii: Teresa Siwasz z rodziną, Teresa Griaznowa, Jadwiga Bałacun, Jadwiga Iwanowa, Jadwiga Paluchowicz, Aldona Wilejto, Katia Siniawska, Borys i Władysław Marszewowie. Trochę później pojawili się chórzyci „Adalbertinum” i wszyscy ci, którzy pragnęli, aby nasz kącik wyglądał jak najlepiej.

Każdy miał coś do roboty: nadmuchiwanie baloników, ich zawiązywanie i wieszanie, dekorowanie opłotka z wikliny, który zrobiliśmy razem z mężem. Jak w jednej zgranej rodzinie! Po raz pierwszy od 10 lat obserwowałam taki zapał: nikomu nie było obojętne, jak będzie wyglądać nasza gospoda. Potem zabraliśmy się do przygotowywania naszego poczęstunku, żeby w momencie przyjścia pierwszych gości wszystko było już gotowe.

Gdy zjawili się mieszkańcy Kaliningradu i goście miasta, byliśmy już zupełnie przygotowani. Każdy chętny mógł otrzymać od nas ulotki reklamujące Polskę. Również na prośbę pani Prezes H. Rogaczykowej, pani Teresa Griaznowa roznosiła je do innych wspólnot narodowościowych. Częstowaliśmy bigosem, kotletami, wypiekami, kanapkami z kiełbasą i cukierkami.

Z pozdrowieniami do naszej gospody przychodzili zastępca mera Kaliningradu, prezes Rady Miejskiej Jewgienij Gan i inni przedstawiciele administracji miasta. Ich witała pani Prezes H. Rogaczykowa.

> str. 3

Członkowie WKP bawią się przy swoim namiocie.

produkty do bigosu, napoje, ciasta i baloniki.

Namiot udekorowaliśmy biało-czerwonymi balonikami, robótkami ręcznymi, które pani wicekonsul Katarzyna Grzechnik przywiozła z Bartoszyca na poprzednią imprezę i moimi haftami. Pani Helena Rogaczykowa przedstawiła do dekoracji swój puchar, medal i firmową czapkę żeglarską, które przywiozła ze swojego wyjazdu na piąty polonijny tydzień żeglarski w Giżycku. Razem z panią Aldoną Wilejto przygotowałam bigos; były również paszteciki z jabłkami.

Przedstawiciele merii miasta i Prezes WKP H. Rogaczykowa.

(ze str. 2)

Dzień Miasta 2004

T. Griaznowa z ulotkami reklamowymi.

Po tym „Stokrotki” wykonały trzy piosenki – „Szła dziewczeczka...”, „Hej z góry, z góry” oraz „Zachodzi Słoneczko”. Młodzieżowy katolicki zespół „Adalbertinum” zaśpiewał „Obozowe tango” i „Hej, sokoły”.

Ciężko określić, ile gości odwiedziło nas tego dnia. Przychodzili do nas Łotysze,

Litwini, Ukraińcy, Białorusini, Ormianie, Tadzycy, Tatarzy, Rosjanie, Niemcy i Czuwasze. Wszyscy przynosili do spróbowania swoje dania narodowe. Azerbejdżanie częstowali nas swoim pilawem.

Bardzo miło było słyszeć, że nasza gospoda jest najpiękniejsza.

W „Kaliningradzkiej Prawdzie” ukazał się artykuł o świętowaniu Dnia Miasta. Tam wspomniano o Polakach jako najbardziej gościnnym narodzie, który nie tylko rozdawał ulotki, ale także częstował bigosem i ogólnie przyjmował gości tak, jak prawdziwemu Polakowi należy.

Szkoda, że impreza zakończyła się ulewą, lecz nie zepsuło to naszego radosnego nastroju.

Na koniec, na prośbę Prezes H. Rogaczykowej, chciałabym wyrazić ogromne podziękowania wszystkim, kto wziął udział w świętowaniu Dnia Miasta.

Dziękujemy również pani wicekonsul Katarzynie Grzechnik i całemu Konsulatowi Generalnemu RP za nieocenioną pomoc w organizacji święta.

Janina Bondarik

Tłumaczenie M. Ławrynowicz

Chór „Stokrotki” wita gości.

Chóry „Stokrotki” i „Adalbertinum” zaśpiewały „Sto lat”.

O 12.40 zaproszono nas na scenę. Słowo zabrała Helena Rogaczykowa, która mówiła po polsku i po rosyjsku. Opowiedziała o tym, że już jesteśmy autonomią „Polonia” i zaprosiła chętnych, interesujących się polską kulturą bezpłatnie uczyć się języka polskiego. Na koniec pani Prezes zachęcała obecnych odwiedzić naszą gospodę i spróbować polskiego bigosu.

Chór „Adalbertinum” na scenie.

Polsko-rosyjskie związki literackie

Nie często czytamy poezję na co dzień. Tym bardziej rzadko mamy możliwość porównania wierszy słynnych poetów rosyjskich z ich polskim przekładem, i odwrotnie. A przecież tacy rosyjscy mistrzowie jak M. Cwietajewa, A. Achmatowa, B. Pasternak i inni są również znani i cenieni w Polsce. Wielu polskich poetów podejmowało się tłumaczenia ich poezji.

„Strona Literacka” – to nowa rubryka, w której będziemy zamieszczać oryginalne wiersze rosyjskich albo polskich poetów i podawać obok wersję przetłumaczoną (na język polski bądź rosyjski odpowiednio).

W tym numerze pisma proponujemy Państwu uwadze dwa wiersze Anny Achmatowej w przekładzie polskich poetów. Są to „Czytelnik” w przekładzie Jerzego Litwiniuka i „Poeta” w przekładzie Jarosława Iwaszkiewicza. (red.)

Читатель	Czytelnik	Поэт	Poeta
Не должен быть очень несчастным И, главное, скрытым. О нет! Чтоб быть современнику ясным, Весь настежь распахнут поэт.	Nie ma prawa być zbyt nieszczęsny, Skruty też – bez żadnej wątpliwości! Chcąc dostępnym być dla współczesnych Poeta otwiera się na oścież.	Подумаешь, то же работа – Беспечное это житьё: Подслушать у музыки что-то И выдать шутя за своё.	Pomyślisz, cóż to za robota, To łatwe życie skąd się wzięło? Podслуhać gdzieś muzyczny motyw I żartem wydać za swe dzieło.
И рампа торчит под ногами, Всё мертвенно, пусто, светло, Лайм-лайта холодное пламя Его заклеил мило чело.	Pod stopami ma krawędź rampy, Scena zaś jest jasna, martwa, pusta. Zimne światło punktowej lampy Kreśli znaki na czole i ustach.	И, чьё-то весёлое скерцо В какие-то строки вложив, Поклясться, что бедное Так стонет средь блестящих нив.	I czyjeś tam wesole scherzo Ułożyć w wierszyk zaniedbany, Przysięgać, że tak biedne serce Płacze wplątane w lśniące lany.
А каждый читатель как тайна, Как в землю закопанный клад, Пусть самый последний, случайный, Всю жизнь промолчавший подряд.	A czytelnik jak skarb – każdy inny, Głęboko kryjący tajemnicę. Nawet ten pośledni, okazyjny, Co przemilczeć zdążył całe życie.	А после подслушать у леса, У сосен, молчаливица на вид, Пока дымовая завеса Тумана повсюду стоит.	A potem lasu podслуchiwać I sosen, co z pozoru nieme, Dopóki mgła opada siwa Pnie okrywając aż do ziemi -
Там всё, что природа запрещает, Когда ей угодно от нас. Там кто-то беспомощно плачет В какой-то назначенный час.	Wszystko tam jest, co chowa na dnie Przed oczyma twymi natura. Там ktoś płaczem wybuchu bezradnie, Gdy godzina przyszła – nie wiesz która.	Налево беруи направо, И даже, без чувства вины, Немного уж жизни лукавой, И всё у ночной тишины.	Ściągam i z prawa, ściagam z lewa, I nawet mnie to nie kłopotce, Coś z życia, które chytrze śpiewa - I wszystko z milczącej nocy.
И сколько там сумрака ночи, И тени, и сколько прохлады, Там те незнакомые очи До света со мной говорят,	Ile tam się ciemności przetoczy, Ile cienia i chłodu pogmatwa, Wszystko owe nieznajome oczy Wypowiedzą do mnie w kręgu światła.	Лето 1959 Комарово	Лато 1959 Комарово
За что-то меня упрекают И в чём-то согласны со мной... Так исповедь льётся немая, Беседы блаженнейшей зной.	Jakiś błąd mój zdołają wyłowić, A w czymś innym zgadzają się ze mną... Tak odbywa się niema spowiedź, Obecnością żyjemy wzajemną.		
Наш век на земле быстротечен И тесен назначенный круг, А он неизменен и вечен – Поэтаневдомый друг.	Prędko goni nasz wiek pośpieszny I niechybnie dojdziemy do mety. Pozostaje nam wierny i wieczny - Nieznajomy przyjaciel poety.		
Лето 1959 Комарово	Лато 1959 Комарово		

JERZY LITWINIUK

Jerzy Litwiniuk

Ur. 1923 – poeta, tłumacz literatury skandynawskiej, niemieckiej i rosyjskiej. Dokonał pierwszego oryginalnego tłumaczenia

„Kalevali”, wielkiego eposu literatury fińskiej. Współpracownik Centrum Informacyjnego o obywatelach polskich represjonowanych represjonowanych ZSRR.

Jarosław Iwaszkiewicz (1894 - 1980)

Urodził się i wychował na Ukrainie. W dwudziestoleciu międzywojennym był członkiem grupy poetyckiej „Skamander”. Po wojnie pełnił różne funkcje społeczne (prezes Związku Literatów Polskich, poseł, redaktor naczelny „Twórczości”. Powojenne tomiki poezji: Ody olimpijskie (1948), Warkocz jesieni... (1954), Jutro żniwa (1963), Xenie i elegie (1970), Mapa pogody (1977). Proza: Matka Joanna od Aniołów (1946), Sława i chwala (1956-62).

Powojenna poezja Iwaszkiewicza

nie wpisuje się w dominujące nurty. Wiersze zawierają wspomnienia z podróży, impresje wywołane krajobrazami. Posługują się zarówno stylem kunsztownym, jak i prostym. W tomie Plejady zastanawiał się nad przemijaniem i nieuchronnością śmierci. Przyjmował wobec niej stoicką postawę pogodzenia się. Kolejne tomiki pogłębiają te zainteresowania filozoficzne. W tomie Mapa pogody poeta dokonuje rozrachunku swojego życia i żegna się ze światem. Język późnych utworów stał się prosty i oszczędny. We wszystkich utworach obecna jest nuta melancholii i tęsknoty za czymś nieokreślonym.

Przygotował Wasilij Wasiliew

Węgorzewo 2004: Jarmark Folkloru

Muzeum Kultury Ludowej przygotowuje swoją największą imprezę folklorystyczną **XXVII Międzynarodowy Jarmark Folkloru** najwyższą rangą tego typu imprezę w Polsce północno-wschodniej pod patronatem Marszałka Senatu prof. dr hab. Longina Pastusiaka, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego Andrzeja Ryńskiego i Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Stanisława Szatkowskiego.

To scena dla duchowej kultury ludowej grup narodowych i regionalnych zamieszkujących północną i wschodnią Polskę, zobaczyć będzie można sztukę ludową i tradycyjne rzemiosło wiejskie z Białorusi, Czech, Litwy, Łotwy, Litwy.

W pierwszą sobotę i niedzielę **7-8 sierpnia**, Węgorzewo rozbrzmiewać będzie muzyką kapel ludowych, śpiewaków, zespołów. Jak w roku ubiegłym swój kunszt śpiewaczy, taneczny, muzyczny zaprezentują wykonawcy z Polski

oraz państw ościennych. Wyróżniające się zespoły z województwa warmińsko-mazurskiego uzyskają promocję na Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą w roku 2005. Po raz piąty zostaną przyznane honorowe nagrody Jarmarku „Złote Jelonki” – za szczególną troskę w pielegnowaniu rodzimej tradycji.

Podczas imprezy odbywają się pokazy rzemiosł tradycyjnych: kowalstwa m.in. kucia podków, tkania na krosnach, przedzenia na wrzecionie, przedzenia na kołowrotku, wyrobu świec z wosku pszczelego, „bicia” masła, toczenia na kole garncarskim, plecionkarstwa ze słomy i wikliny, obróbki bursztynu, wykonywania wycinanek z papieru oraz wyrobu koronki klockowej, frywolitkowej i szydełkowej. Odbywają się ciekawe konkursy dla publiczności np.: rzut podkową czy rozpoznawanie ziaren zbóż. W tym roku w sposób szczególny

pragniemy promować kwas chlebowy, w konkursie wyłoniony zostanie „Najlepszy Kwas Chlebowy 2004 Roku” oraz „Najlepszy *Tradycyjny Kwas Chlebowy 2004 Roku*”.

Atrakcją sobotniej nocy są spektakle teatrów ludowych, obrzędy oraz zabawa ludowa którą prowadzić będą kapele i zespoły ludowe na węgorzewskim Placu Wolności.

Sponsorami naszymi są Senat RP, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Urząd Miejski w Węgorzewie, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich oraz Stowarzyszenie Samorządów Polskich Euroregionu „Niemień” – ze środków Unii Europejskiej.

Zapraszamy serdecznie do Węgorzewa 7-8 sierpnia na Jarmark jedyny w swoim rodzaju, ukazujący autentyczny folklor i sztukę ludową, która wyrasta z głębi serca i którą tworzy samo życie, a obcowanie z kulturą ludową dostarczy Państwu wielu nowych wrażeń.

Administracja muzeum

PROGRAM XXVII JARMARKU FOLKLORU

Węgorzewo – 7-8.08.2004 r.

sobota 7 sierpnia

godz.	10.00 – 18.00	Kiermasz sztuki ludowej i rękodziela – Plac Wolności
godz.	12.00 – 13.00	Koncert orkiestry dętej – Plac Wolności
godz.	12.00 – 13.00	Korowód uczestników Jarmarku
godz.	13.00	Otwarcie XXVII Międzynarodowego Jarmarku Folkloru – Plac Wolności
godz.	13.30 – 19.00	Przeгляд zespołów i solistów
godz.	20.00	Widowiska obrzędowe, teatry ludowe, zabawa ludowa – Plac Wolności

niedziela 8 sierpnia

godz.	10.00 – 17.00	Kiermasz sztuki ludowej i rękodziela
godz.	10.00 – 17.00	Przeгляд zespołów i solistów
godz.	17.00 – 18.00	Uroczyste zakończenie Jarmarku
W Jarmarku występują zespoły i soliści z województwa warmińsko-mazurskiego i innych województw oraz państw ościennych: Czech, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Rosji, Łotwy, Niemiec, Mongolii.		
Podczas Jarmarku zapraszamy na pokazy rzemiosł tradycyjnych.		

IMPREZA POD PATRONATEM:

Marszałka Senatu RP - **Longina Pastusiaka**

Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego - **Andrzeja Ryńskiego**

Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - **Stanisława Szatkowskiego**

PATRONAT MEDIALNY:

Władysław Strzemiński

artysta malarz (1893-1952)

Władysław Strzemiński, teoretyk sztuki, projektant druku funkcjonalnego, pionier polskiej konstruktywistycznej awangardy lat 20-ch i 30-ch urodził się w 1893 roku w Mińsku Białoruskim, zmarł w 1952 roku w Łodzi. W latach 1911-1914 Strzemiński odbył studia w Wojskowej Szkole Inżynieryjnej w Petersburgu. Służąc w wojsku jako oficer saperów podczas I wojny światowej został ciężko ranny w 1916 roku i utracił wówczas rękę i nogę. W 1918 roku uczęszczał do Pierwszych Państwowych Wolnych Pracowni (SWOMAS), gdzie nawiązał kontakty z Kazimierzem Malewiczem i Władimirem Tallinem. W 1919 roku Władysław Strzemiński podjął pracę w Oddziale Sztuk Pięknych Ludowego Komisariatu Oświaty w Mińsku, zostaje także członkiem Moskiewskiego Kolegium do Spraw Sztuki i Przemysłu Artystycznego. W okresie 1919-1920 współpracował z Gubernialnym Wydziałem Oświaty w Smoleńsku, gdzie wraz z żoną Katarzyną Kobro prowadził pracownię artystyczną. Wstąpił wtenczas do artystycznej grupy UNOWIS. Swoje konstruktywistyczne dzieła eksponował na wystawach w Moskwie, Riazaniu i Witebsku. W 1921 roku Władysław Strzemiński osiedlił się w Wilnie i zaczął nauczać rysunku najpierw w ramach Wojskowych Kursów Maturalnych im. Łukasińskiego. W latach 1922-1923 i 1925-1926 Strzemiński współpracował z czasopismem «Zwrotnica», na łamach którego opublikował m.in. «Notatki o

sztuce rosyjskiej» (1922 rok Nr 3, 1923 rok Nr 4). Wraz z Witoldem Kajruksztisem zorganizował w 1923 roku w Wilnie Wystawę Nowej Sztuki, która zainicjowała dzieje polskiego konstruktywizmu.

Władysław Strzemiński był jednym z inicjatorów utworzenia grupy artystycznej kubiistów, konstruktywistów i suprematystów «Błok» (1922-1926) oraz ugrupowań kontynuujących jej założenia programowe. W czasopiśmie «Błok» ukazywały się teoretyczne teksty artysty, propagujące zasady sztuki awangardowej. Strzemiński brał udział we wszystkich krajowych i zagranicznych wystawach polskiej awangardy konstruktywistycznej. W 1927 roku odbyła się w Warszawie jego indywidualna wystawa twórczości. W latach 1927-1928 artysta wykładał w gimnazjum przemysłowo-handlowych w Kolużkach, tworząc oryginalny program kształcenia projektantów.

W 1931 roku Strzemiński osiadł w Łodzi, gdzie aktywnie działał w Związku Polskich Artystów Plastyków. Od 1932 roku on należał do międzynarodowego ugrupowania «Abstraction-Creation» działającego w Paryżu. Był animatorem i współtwórcą Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej, udostępnionej publiczności w Muzeum Sztuki w Łodzi w 1931 roku. W 1933 roku Strzemiński zainicjował powstanie «Grupy plastyków nowoczesnych» skupiającej awangardowe środowiska o rozmaitej preferencji i profilu.

W 1945 roku Władysław Strzemiński objął stanowisko wykładowcy w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, której był współzałożycielem przyczynił się do utworzenia na uczelni Wydziału Plastyki Przestrzennej. W tymże roku artysta przekazuje swoją spuściznę twórczą Muzeum Sztuki w Łodzi. W 1948 roku zaprojektował Salę Neoplastyczną, będącą integralną częścią ekspozycji tegoż muzeum.

Natomiast w 1950 roku Strzemiński został, na polecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki zwolniony z pracy w PWSSP pod zarzutem nierespektowania norm doktryny realizmu socjalistycznego. Postawa twórcza artysty ukształtowała się pod wpływem kubizmu, neoplastycyzmu i szczególnie roli koncepcji konstruktywizmu.

Strzemiński uznawał konieczność zespolenia porządków sztuki i życia społecznego, lecz przypisywał sztuce rolę modelującą w stosunku do wszelkich form ludzkiej aktywności. Swoje postulaty realizował, zajmując się zarówno malarstwem sztalugowym, jak i projektowaniem architektonicznym i urbanistycznym, a także teorią i krytyką sztuki. Twórca wniósł fundamentalny wkład w dzieje światowej awangardy swą teorią unizmu.

W 1927 roku Strzemiński sformułował ją w stosunku do malarstwa, a w latach 1931-1933 rozszerzył na rzeźbę, architekturę i techniki typograficzne.

Przygotował Wasilij Wasiliew

Pismo
sponsoringuje
Fundacja
POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Sprawa Zabuzan

Czy to sprawiedliwe, że cały naród musi płacić miliony złotych kilkudziesięciu tysiącom przesiedleńców i ich spadkobiercom tzw. Zabuzanom? Zabuzanie to dawni polscy mieszkańcy terenów na wschód od rzeki Bug, które w wyniku układów po II wojnie światowej zostały odłączone od Rzeczypospolitej Polskiej. Polska musi obecnie wypłacić rekompensatę za mienie pozostawione na Wschodzie. Trybunał Europejski w Strasburgu uznał zasadność tych roszczeń, ale nie rozstrzygnął, w jaki sposób państwo polskie ma je zaspokoić. Wyznaczył tylko półroczny termin na załatwienie sprawy. Wyrok

dopuszcza ograniczenie odszkodowania "ze względu na trudną sytuację ekonomiczną państwa". To furta, której wykorzystanie może jednak cofnąć sprawę do punktu wyjścia. Sprawa Zabuzan wydaje się prosta. Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej podpisał z państwami wchodzącymi w skład ówczesnego ZSRR umowę, że Polacy w zamian za pozostawione tam nieruchomości otrzymają równą wartość majątek w nowych granicach Polski. Tak się jednak nie stało i zobowiązania PRL przejęła obecna III Rzeczpospolita.

ms za Newsweek, 28.06.04

(Zakończenie z Nr 4-5(93-94) – 2004)

Najważniejsze wydarzenia z historii Polski

Kończymy zapoznanie Czytelników „Głosu” z najważniejszymi wydarzeniami z historii Polski od czasów najdawniejszych (960 rok) do współczesności.

28.VI.1956 – Wybuch społeczny w Poznaniu (Poznański Czerwiec) przeciwko nadużyciom władzy komunistycznej, walka o poprawę warunków życia ludności.

Grudzień 1970 – Wydarzenia na Wybrzeżu, strajki wywołane, ogromnymi podwyżkami cen żywności i artykułów przemysłowych. Milicja i wojsko użyły broni palnej, odwołanie podwyżki.

16.X.1978 – Kardynał Karol Wojtyła, metropolita krakowski wybrany na papieża, przybrał imię Jana Pawła II.

Lipiec-sierpień 1980 – Strajki w Polsce na wieść o podwyżkach cen żywności, strajk okupacyjny w Stoczni Gdańskiej 14.VIII, powstanie Komitetu Strajkowego z Lechem Wałęsą na czele, lista 21 postulatów – pierwszy postulat wolnych związków zawodowych.

31 sierpnia 1980 – Podpisanie tekstu porozumienia między strajkującymi a władzą, zgoda na utworzenie wolnych związków zawodowych, zwolnienie aresztowanych działaczy opozycji. Początek 16-miesięcznej «ery Solidarności».

13.XII.1981 – Ogłoszenie stanu wojennego w Polsce, delegalizacja «Solidarności».

22.VII.1983 – Zniesienie stanu wojennego.

3.X.1983 – Lech Wałęsa laureatem Pokojowej Nagrody Nobla.

1989 Początek III Rzeczy-

pospolitej. Zgromadzenie Narodowe większością jednego głosu wybrało generała Wojciecha Jaruzelskiego na prezydenta (19.VII), Tadeusz Mazowiecki na czele pierwszego po wojnie niekomunistycznego rządu (wybrany 24.VII). Przywrócenie «Solidarności».

9.XII.1990 – Lech Wałęsa prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej

Październik 1996 – Wisława Szymborska laureatem Nagrody Nobla w dziedzinie literatury.

Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej

1922 – Gabriel Narutowicz

1922-1926 – Stanisław Wojciechowski

1926-1939 – Ignacy Mościki

1939-1945 – Władysław Raczkiewicz

1947-1952 – Bolesław Bierut

1989-1990 – Wojciech Jaruzelski

1990-1995 – Lech Wałęsa

od 1995 – Aleksander Kwaśniewski

Podsumowanie

Powojenne państwo polskie w żadnym okresie swego istnienia nie było państwem suwerennym, mimo iż uznawała je społeczność międzynarodowa. Przez 45 lat Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL) pozostawała pod dominacją ludzi, zależnych zarówno ideologicznie, organizacyjnie, jak

i personalnie od kierownictwa Związku Radzieckiego. Zależność tę wzmacniała dodatkowo obecność Armii Radzieckiej (wojska radzieckie ostatecznie opuściły Polskę dopiero w 1993 roku). Komuniści polscy nie chcieli, nie potrafili albo nie mogli przerwać łańcucha zależności, starali się zniszczyć polską tożsamość narodową. Komunizm w Polsce miał zresztą nie lada przeciwnika, Kościół katolicki, którego nauka przypominała stale o polskiej tożsamości, o naturalnych prawach człowieka i docierała zarówno do większości katolickiej w Polsce, jak i do wielu ateistów, coraz bardziej zniechęconych do socjalizmu. System społeczno-gospodarczy nie sprawdził się. Gospodarka planowa legła w gruzach, a tzw. zdobycze socjalne okazały się zdobyczami pozornymi.

Pod wpływem wydarzeń międzynarodowych w Polsce następowały kolejne zmiany. Parlament przywrócił państwu starą nazwę: Rzeczpospolita Polska i godło: orła w koronie.

Mimo rozmaitych trudności i sporów politycznych, kończył się ważny etap budowy fundamentów III Rzeczypospolitej. Już u progu XXI wieku Polska dołączyła do rodziny państw suwerennych, dla umocnienia swojego bezpieczeństwa stała się członkiem paktu NATO, a w maju 2004 roku weszła do Unii Europejskiej.

Opracował Kl. Ławrynowicz

Senat RP - 15 lat w służbie dla dobra Polonii i Polaków

W czerwcu 2004 roku minęło 15 lat działalności Odrodzonego Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Odrodzony Senat nawiązując do tradycji II Rzeczypospolitej, któremu konstytucyjnie powierzono opiekę nad Polonią i Polakami zamieszkałymi w świecie, od początku stał się opiekunem

Polonii i Polaków żyjących poza Krajem, szczególnie tych, zza wschodniej granicy. Polakami, którzy nigdy Ojczyzny nie opuszczali, ale zbiegiem historii znaleźli się poza jej granicami. To stwierdzenie jest o tyle ważne, że bez pomocy Senatu, który każdego roku dysponuje określoną sumą

pieniędzy pochodzących z podatków polskiego społeczeństwa (w tym roku jest kwota blisko 47 milionów złotych) przeznaczonych na wsparcie działań Polaków żyjących za wschodnią granicą, organizacje te nie mogłyby rozwijać swojej działalności.

Serwis „Polska-Polacy”

KONKURS 'SPRAWDŹ SWÓJ POLSKI'

Ponownie proponujemy Państwu zabawę w tłumacza. Podany poniżej tekst w języku rosyjskim należy przetłumaczyć na język polski. Dla autorów najlepszych prac przewidziane są atrakcyjne nagrody książkowe!

Przetłumaczony tekst prosimy przysyłać na adres redakcji:

Ul. B. Chmielnickiego 46 – 6, 236 039 Kaliningrad
lub pocztą e-mail: kaz@lavr.koenig.ru,
lavrik2009@hotmail.com.

N A G R O D Y C Z E K A J A !

Тот, кто утром кофе пьёт, никогда не устаёт

Такая незатейливая реклама украшала лет пятнадцать тому назад стены многих домов. А кофе в продаже не было.

Сегодня кофе в России — второй по популярности после чая напиток. Его пьют 83 процента россиян. Причём подавляющее большинство пьёт растворимый кофе.

Ежегодно в России выпивается примерно два миллиарда чашек кофе. Многие «прикладываются» к нему несколько раз в день. Начинают за завтраком. Как, правило, до полудня успевают пропустить ещё несколько чашечек. Так что для чая время остаётся только за ужином и после. Такое распределение связано с устоявшимся мнением, что благодаря кофеину этот напиток бодрит, а чай — нет. На самом деле крепкий чай оказывает не менее возбуждающее действие, поскольку в нём тоже содержится кофеин...

Humor! Humor!

Lekarz w szpitalu psychiatrycznym bada trzech swoich pacjentów.

- Ile jest dwa razy dwa ? - pyta pierwszego.
- Pięć tysięcy - pada odpowiedź.
- Ile jest dwa razy dwa ? - pyta drugiego.
- Piątek - odpowiada chory.
- Ile jest dwa razy dwa ? - pyta zupełnie zrezygnowany trzeciego pacjenta.
- Cztery.
- Świetnie ! - wykrzykuje uradowany lekarz - Proszę powiedzieć, w jaki sposób uzyskał Pan ten wynik ?
- To proste - odpowiada chory - Podzieliłem pięć tysięcy przez piątek.

- Panie doktorze proszę przyjechać do mojej żony!
- A co jej dolega ?
- Nie wiem, ale jest taka słaba, że musiałem ją zanieść do kuchni, żeby mi zrobiła śniadanie.

Towarzyski mecz hokejowy Polska - Rosja. Polacy wygrali.
Telegram od Putina: gratulacje STOP.
Ropa STOP. Gaz STOP.

Pływają dwie rybki w akwarium i o czymś dyskutują. Dyskusja jest coraz bardziej zażarta, w końcu dochodzi do kłótni i rybki obrażone na siebie nawzajem odpływają w przeciwną stronę swojego akwarium.

Mija jakiś czas, widać, że jedna z rybek mocno się zastanawia, po czym pod pływa do drugiej i mówi:

- No dobrze, przyjmijmy, że nie ma Boga, w takim razie: KTO zmienia wodę w akwarium ???

- Spotyka się dwóch kumpli:
- Cześć stary, słyszałem, że się ożeniłeś.
- Ożeniłem się...
- To musisz być szczęśliwy?
- Muszę...

W jednym z miast Związku Radzieckiego postanowiono wystawić pomnik Czajkowskiemu. W czasie uroczystego odsłonięcia rzeźby oczom obecnych ukazał się siedzący w fotelu Lenin.

- Miał być pomnik Czajkowskiemu - dziwi się jeden z obecnych.
- Wszystko w porządku - odpowiada drugi - przeczytajcie podpis na cokole: "Towarzysz Lenin słucha muzyki Czajkowskiemu".

"ГОЛОС С ПРЕГОЛИ" – ежемесячная газета Общества Польской культуры Калининградской области. Учредитель и издатель – Общество Польской культуры Калининграда. Печатается в соответствии со ст.12 "Закона о средствах массовой информации" РФ.
M. Ławrynowicz – redaktor naczelny

Zespół redakcyjny: W. Wasiliew, A. Ławrynowicz, M. Szczepaniak, Kl. Ławrynowicz, D. Szczęsna

Adres Redakcji: 236039, Kaliningrad, ul. B. Chmielnickiego, 46/6. Tel. (0112) 442000, 443787, e-mail: kaz@lavr.koenig.ru.

Adres w Internecie - <http://www.glos-znad-pregoly.org>

Redakcja Państwowe przedsiębiorstwo „Kaliningradzka typografia” 236000, Kaliningrad, pr. Mira, 5. Nakład 500 egz.

Redakcja dziękuje za okazywane wsparcie fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Zamówienie 804.

Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania.